УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 3. јул 2017.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

Одлуком 31. маја 2017. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта Катарине Беговић за израду тезе под насловом „Фразеологизми са компонентом *жив* на српском и јужнословенском језичком простору: дијахронијски и синхронијски аспект".

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. др Александар Милановић, ванредни професор, 11. март 2014. Филолошки факултет
2. др Драгана Мршевић Радовић, редовни професор, Филолошки факултет
3. др Виктор Савић, доцент, Филолошки факултет
4.
5.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Име и презиме: Катарина Беговић

Адреса: Јурија Гагарина 275, 10 070 Нови Београд

Контакт телефон: 061/66-66-343

Мејл адреса: katarinabegovic@yahoo.com

Држављанство: српско

Датум рођења: 31. VIII 1987.

Радно искуство

2017. година (1. јануар – 30. јун) – сарадник на пројекту онлајн припреме за пријемни испит из српског језика

на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

2016. година (1. јануар – 30. јун) – сарадник на пројекту онлајн припреме за пријемни испит из српског језика на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

2016. година – секретар при Организационом одбору Међународног комитета слависта, телу одговорном за припреме XVI Међународног конгреса слависта, који ће се одржати у Београду 2018. године (и даље ангажована).

2016. година – координатор такмичења из Српског језика и језичке културе за основну и средњу школу; координатор свих нивоа такмичења (општински, окружни и републички).

2015. година – професор на предмету Српски језик и књижевност у Рачунарској гимназији у Београду (и даље ангажована).

2015. година – језички редактор (супервизор) на пројекту дигитализације српских службених новина Службеног гласника, редактор језичког корпуса славеносрпског периода. Пројекат тренутно у статусу мировања.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

2007. година: Чланак *Магијска функција језика у радио рекламама* штампан у научно-популарном часопису *Свет речи*, бр. 23–24, издавач Друштво за српски језик и књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

Беговић, К. 2012. *Значај метафоре за лингвокултуролошка истраживања*, Свет речи, бр. 33–34, 43–54.

Београд, Друштво за српски језик и књижевност Србије.

Беговић, К. 2012. Приказ *Обратног асоцијативног речника српског језика*, аутора Рајне Драгићевић, Предрага Пипера и Марије Стефановић, Књижевност и језик LIX, бр. 3–4, 387–390. Београд, Друштво за српски језик и књижевност Србије.

Беговић, К. 2013. *Антропонимске категорије у делу Борисава Станковића „Божји људи”*, Свет речи, бр. 35–36, 43–50. Београд, Друштво за српски језик и књижевност Србије.

Беговић, К. 2013. Приказ књиге *Језик весма полезан* Александра Милановића, Књижевност и језик LX, бр. 3–4, 529–533. Београд, Друштво за српски језик и књижевност Србије.

Беговић, К. 2014. Етимолошки метод – значајан поступак у семантичким анализама. У *Fiatal Szlavisták Budapesti Nemzetközi Konferenciája III (3rd Conference for Young Slavists in Budapest)*, 11–14. Budapest, Eötvös Loránd University.

Беговић, К. 2014. Мали увод у дијахрону семантику – корен **jarъ-* (*jap*, *japa*, *japoст*): значењске трансформације кроз време. У *Савремени проучавања језика и књижевности, година V, књига 1 (Зборник*

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Катарина Беговић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

За ментора је предложен др Александар Милановић, ванредни професор на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска

дисертација.
1. *Кратка историја српског књижевног језика*, Београд: Завод за уџбенике, 2004, 2006, 2010.
2. *Језик весма полезан*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2013.
3. *Језик Јована Суботића*, Београд: Чигоја штампа, 2014.
4. Језичке особине Новина сербских (1813–1822), Београд: магистарски рад.
5. „Стилски аспект творбе тзв. императивних сложеница у српској романтичарској поезији“, у: Творба речи и њени ресурси у словенским језицима, Београд, 2012, 663–674.

Комисија сматра да др Александар Милановић **испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област** историје српског и јужнословенских језика и дијахронијске фразеологије и семантике.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Фразеологизми са компонентом *жив* на српском и јужнословенском језичком простору: дијахронијски и синхронијски аспект” **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. предмета (проблема) истраживања:

Комисија закључује да је предмет истраживања релевантан за савремене истраживачке токове у дијахронијској лигвистици.

Опис теме: Предмет истраживања дисертације јесу фразеологизми са компонентом *жив* у српском језику и другим јужнословенским језицима. Корпус обухвата јужнословенско подручје, а како историјска перспектива подразумева реконструкцију фразема и трагање за мотивационом базом, у корпус се укључују и фразеолошки еквиваленти у осталим словенским језицима, ако их грађа потврђује. Такође, у грађу улазе и фразеолошки синоними основног корпуса, фразеолошке варијанте, као и они фраземи који су у историјској перспективи могли послужити као мотивација за настанак фразема са компонентом *жив*. Материјал подразумева речничку грађу, и основни је корпус ексцерпиран из фразеолошких и једнојезичних општих речника јужнословенских језика. Ексцерпира се грађа из савремених и историјских речника. Поред тога, консултују се одговарајући дијалекатски речници, али и двојезични фразеолошки речници ако постоји потреба за тим.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 114 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

Прелиминарни списак извора

1. Даничић 1863: Ђуро Даничић, *Рјечник из књижевних старина српских (фототипско издање)*, I–III, Београд: Државна штампарија.
2. ЕССЈА 1974–: *Этимологический словарь славянских языков* (ЕССЈА/ЭССЯ), I–XXXIII, Москва: Наука.

3. Караџић 1818: Вук С. Караџић, *Српски рјечник 1818. Издање о стогодишњици смрти Вука Стефановића Караџића 1864–1964*, Београд: Просвета.
4. Караџић 1852: Вук С. Караџић, *Српски рјечник (1852)*, I–II. *Издање о стогодишњици смрти Вука Стефановића Караџића 1864–1964*, Београд: Просвета.
5. Матешић 1982: Josip Matešić, *Frazeološki rje*
6. *nik hrvatskoga ili srpskog jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
7. Менац-Михаљић 2005: Mira Menac-Mihaljić, *Frazeologija novoštokavskih ikavskih govora u Hrvatskoj (S Rje*
8. *nikom frazema i Zna*
9. *enjskim kazalom s popisom sinonimnih frazema),* Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje / Školska knjiga.
10. Менац-Михаљић–Маресић 2008:Mira Menac-Mihalji
11. i Jela Maresić, *Frazeologija križeva*
12. *ko-podravskih kajkavskih govora s rje*
13. *nicima,* Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
14. Менац-Михаљић–Менац 2011: Mira Menac-Mihaljić i Antica Menac, *Frazeologija splitskoga govora s rje*
15. *nicima*, Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
16. Менац-Михаљић–Менац 2014: Mira Menac-Mihaljić i Antica Menac, *Frazemi i poslovice u dalmatinsko-venecijanskom govoru Splita u 20. stolje*
17. *u*, Zagreb: Knjigra.
18. Менац – Финк Арсовски – Вентурин 2014: Antica Menac, Željka Fink Arsovski, Radomir Venturin, *Hrvatski frazeološki rje*
19. *nik*, Zagreb: Naklada Ljevak.
20. Речник ЈАЗУ 1880–1976: *Rečnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–XXIII, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
21. Речник МС1967–1976: *Речник српскохрватског књижевног језика*, I–VI, Нови Сад: Матица српска.
22. Речник САНУ 1959–: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, Београд: Српска академија наука и уметности.
23. Речник СЈ 2007: *Речник српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
24. Скок 1971–1974: Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–IV, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

25. Сној 1997: Marko Snoj, *Slovenski etimološki slovar*, Ljubljana: Mladinska knjiga.

26. СС 1994: *Старославянский словарь (по рукописям X–XI веков)*, Москва: Русский язик.

27. Шћепановић 2015: Михаило Шћепановић, *Вукове српске народне пословице*, Београд: Јасен.

***

Прелиминарни списак литературе

1. Апресјан 1974: Ю. Д. Апресян, *Лексическая семантика. Синонимические средства языка*, Москва: Наука.
2. Апресјан 1995: Ю. Д. Апресян, *Избранные труды, том II, Интегральное описание языка и системная лексикография*, Москва: Школа ‹‹Языки русской культуры››.
3. Барселона 2003: Antonio Barcelona, „Introduction. A cognitive theory of metaphor and metonymy", у: Antonio Barcelona, ed., *Metaphor and Metonymy at the Crossroads: A cognitive perspective*, Berlin / New York: Mouton de Gruyter, 1–31.
4. Бартмињски 2009: Jerzy Bartmiński, „Linguistic worldview as a problem of cognitive ethnolinguistics" (SCLA, Praha, October 15-17, 2009). http://www.rastko.rs/projekti/etnoling/delo/13731.
5. Барчот 2017: Branka Barčot, *Lingvokulturologija i zoonimska frazeologija*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
6. Беговић 2014: Катарина Беговић, „Мали увод у дијахрону семантику – корен *јагъ- (јар, јара, јарост): значењске транспозиције кроз време", у: *Савремена проучавања језика и књижевности*, књ. 1, Крагујевац: Филолошко-уметничкифакултет, 15–26.
7. Беговић 2016: Катарина Беговић, „Фразеологизми са компонентом *жив* – историја и савремено стање (О фразеологизму *виче (јауче, дере се) не(т)ко као да га жива деру*)", у: *Научни састанак слависта у Вукове дане 45/1*, стр. 395–405, Београд, Међународни славистички центар.
8. Бенвенист 1975: Emil Benvenist, *Problemi opšte lingvistike*, Beograd: Nolit.
9. Бошковић 2007: Радосав Бошковић, *Основи упоредне граматике словенских језика*, Београд: Чигоја штампа.
10. Бугарски 2005: Ранко Бугарски, *Култура и језик*, Београд: Библиотека XX век.
11. Будимир 1969: Милан Будимир, *Са балканских источника*, Београд: Српска књижевна задруга.
12. Бургер 2010: Harald Burger, *Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen*, Berlin: Erich Schmidt Verlag.
13. Вјежбицка 1992: Anna Wierzbicka, *Semantics, Culture, and Cognition. Universal Human Concepts in Culture-Specific Configurations*, New York / Oxford: Oxford University Press.
14. Вукомановић 2006: Славко Вукомановић, *Српски језик и његов развој*, Београд: Завод за

издавање уџбеника.

15. Гортан-Премк 1993: Даринка Гортан-Премк, „О регуларности семантичког варирања”, *Јужнословенски филолог*, 23–28.
16. Гортан-Премк 2004: Даринка Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система у српскоме језику*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
17. Грицкат 2004: Ирена Грицкат, *Студије из историје српскохрватског језика*, Београд: Завод за издавање уџбеника.
18. Грковић Мејџор 2007: Јасмина Грковић Мејџор, *Списи из историјске лингвистике*, Сремски Карловци / Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
19. Грковић Мејџор 2008: Јасмина Грковић Мејџор, „О когнитивним основама семантичке промене”, у: *Семантичка проучавања српског језика*, Београд: Српска академија наука и уметности.
20. Грковић Мејџор 2013: Јасмина Грковић Мејџор, *Историјска лингвистика. Когнитивно-типолошке студије*, Сремски Карловци / Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
21. Даничић 1847: Ђуро Даничић, *Рат за српски језик и правопис (фототипско издање)*, Будим: Штампарија Пештанскога универзитета.
22. Добровољски 1995: Д. О. Добровольский / D. O. Dobrovol’skij, *Kognitive Aspekte der Idiom-Semantik: Studien zum Thesaurus deutscher Idiome*, Tübingen: Gunther Narr Verlag.
23. Добровољски–Пиренен 2005: Д. О. Добровольский / D. O. Dobrovol’skij, Elisabeth Piirainen, „Cognitive theory of metaphor and idiom analysis”, *Jezikoslovlje*, 6.1., 7–35.
24. Драгићевић 2001: Рајна Драгићевић, *Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику, творбена и семантичка анализа*, Београд: Институт за српски језик САНУ, Библиотека Јужнословенског филолога.
25. Драгићевић 2003: Рајна Драгићевић, „Механизми настајања секундарних значења лексема”, *Српски језик*, VIII/1–2, 221–231.
26. Драгићевић 2007: Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.
27. Драгићевић 2009: Rajna Dragi
28.ević, „O problemima identifikacije frazeologizama”, südslavistik◦online, 35–44. http://www.suedslavistik-online.de/01/dragicevic.pdf.
29. Драгићевић 2010: Рајна Драгићевић, *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
30. Екерт 1988: Rainer Eckert, „Zur historischen Phraseologie der slawischen Sprachen (Phraseologismen mit den Komponenten *dьrati & koza* bzw. *kozьlъ*)”, y: *Z problemów frazeologii polskiej i słowiańskiej*, IV, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź, 59–70.

31. Згуста 1991: Ladislav Zgusta, *Priručnik leksikografije*, Sarajevo: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
32. Зиновјева–Јурков 2006: Е. И. Зиновьева, Е. Е. Юрков, *Лингвокультурология*, Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский государственый университет.
33. Иванов–Топоров 1965: В. В. Иванов, В. Н. Топоров, *Славянские языковые моделирующие семиотические системы (древний период)*, Москва: Наука.
34. Јакобсон 1971: Roman Jacobson, *Selected Writings II, Word and Language*, The Hague / Paris: Mouton de Gruyter.
35. Караулов 1987: Јурај Николаевич Караулов, *Русский язык и языковая личность*, Москва: Наука.
36. Кевечеш 2006: Zoltán Kövecses, *Language, Mind, and Culture. A Practical Introduction*, Oxford / New York: Oxford University Press.
37. Ковачевић 1999: М. Ковачевић, „Метонимија и синегдоха", Београд: *Српски језик*, IV/1–2, 171–203.
38. Копиленко–Попова 1978: М. М. Копыленко, З. Д. Попова, *Очерки по общей фразеологии*, Воронеж: Издательство Воронежского университета.
39. Лајонс 1977: John Lyons, *Semantics*,1–2, Cambridge: Cambridge University press.
40. Лангакер 1987: Ronald Langacker, *Foundations of Cognitive Grammar*, Vol. 1, *Theoretical Prerequisites*, Stanford: Stanford University Press.
41. Ланглоц 2006: Andrew Langlotz,*Idiomatic Creativity: a cognitive-linguistic model of idiom-representation and idiom-variation in English*, Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
42. Ларин 1977: Б. А. Ларин, *История русского языка и общее языкознание*, Москва: Просвещение.
43. Леже 1984: Luj Leže, *Slovenska mitologija*, Beograd: Grafos.
44. Лејкоф–Џонсон 1980: George Lakoff, Mark Johnson, *Metaphors we live by*, Chicago / London: The University of Chicago Press.
45. Лејкоф 1987: George Lakoff, *Women, Fire and Dangerous Things*, Chicago / London: The University of Chicago Press.
46. Ли Ворф 1979: Bendžamin Li Vorf, *Jezik, misao i stvarnost*, Beograd: Biblioteka XX vek.
47. Лома 1995: Александар Лома, „Даље од речи: реконструкција прајезичких лексемских спојева као перспектива словенске и индоевропске етимологије". *Јужнословенски филолог*, LI, 31–58.
48. Маслова 2007: В. А. Маслова, *Лингвокультурология*, Москва: Издательский центр ‹‹Академия››.
49. Мелерович–Мокијенко 2008: А. М. Мелерович, В. М. Мокиенко, *Семантическая структура фразеологических јединиц современного русского языка*, Кострома: Костромской государственный университет имени Н. А. Некрасова.

50. Мељчук 2001: И. А. Мельчук / I. A. Mel'čuk,Collocations and Lexical Functions. *Phraseology. Theory, Analysis, and Applications* (ed. by A.P. Cowie), Oxford: Oxford University Press, 23–53.

51. Менац 1970–1971: Antica Menac,„O strukturi frazeologizma", *Jezik*, god. 18, sv. 1., Zagreb: HFD. 1–4.

52. Менац 2007: Antica Menac, *Hrvatska frazeologija*, Zagreb: Knjigra.

53. Милановић 2013: Александар Милановић, *Језик весма полезан*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.

54. Милановић 2014: Александар Милановић, *Језик Јована Суботића*, Београд: Чигоја штампа.

55. Мокијенко 1989: В. М. Мокиенко, *Славянская фразеология*, Москва: Высшая школа.

56. Мршевић-Радовић 1987: Драгана Мршевић-Радовић, *Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику*, Београд: Филолошки факултет.

57. Мршевић-Радовић 1996а: Драгана Мршевић-Радовић, „О лепом". *Српски језик*, I/1–2, 102–113.

58. Мршевић-Радовић 1996б: Драгана Мршевић-Радовић, „Српска фразеологија – језички оквир за митски садржај", Зборник Матице српске за филологију и *лингвистику*, Нови Сад: Матица српска.

59. Мршевић-Радовић 2003: Драгана Мршевић-Радовић, „Конкуренција културних/језичких симбола у српској фразеологији (значење времена бесконачног)", посебан отисак из Зборника радова са научног скупа V лингвистички скуп *Бошковићеви дани*; Научни скупови, књ. 61; Одјељење умјетности, књ. 22. Подгорица: ЦАНУ.

60. Мршевић-Радовић 2008: Драгана Мршевић-Радовић, „О антропоцентризму у српској фразеологији („лажљив", „лагати" у синхронији и дијахронији)", *Књижевност и језик*, бр. LV/1–2, стр. 47–56.

61. Мршевић-Радовић 2014: Драгана Мршевић-Радовић, *Фразеологија и национална култура*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.

62. Петровић 2005: Сретен Петровић, *Културологија*, Београд: Чигоја штампа.

63. Пецо 1987: Asim Peco, *Pregled srpskohrvatskih dijalekata*, Beograd: Nau

64. na knjiga.

65. Пинкер 2000: Stiven Pinker, *The Language Instinct: How the Mind Creates Language*, Seattle: Amazon.

66. Пиренен 2012: Elisabeth Piirainen,*Widespread Idioms in Europe and Beyond: Towards a Lexicon of Common Figurative Units*, New York: Peter Lang Publishing.

67. Поповић 2008: Људмила Поповић, *Језичка слика стварности*. *Когнитивни аспект*

контрастивне анализе, Београд: Филолошки факултет.

68. Рафаели 2009: Ida Raffaelli, *Zna*

69. *enje kroz vrijeme. Poglavlja iz dijakronijske semantike*, Zagreb: Disput.

70. Ристић – Радић-Дугоњић 1999: Стана Ристић, Милана Радић-Дугоњић, *Реч. Смисао. Сазнање (студија из лексичке семантике)*, Београд: Филолошки факултет.

71. Станишић 2006: Вања Станишић, *Увод у индоевропску филологију*, Београд: Чигоја штампа.

72. Стерн 2000: Josef Stern, *Metaphor in Context*, Cambridge, MA / London: The MIT Press.

73. Тафра 2005a: Branka Tafra, *Od riječi do rječnika*, Zagreb: Školska knjiga.

74. Тафра 2005b: Branka Tafra, „Frazeološki izazovi", *Jezik*, god. 52, sv. 2., 48–61.

75. Телија1996: В. Н. Телија, *Русская фразеология: семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты*, Москва: Школа „Языки русской культуры".

76. Толстој 1995: Н. И. Толстой / Н. И. Толстој, *Језик словенске културе*, Ниш: Просвета.

77. Толстој 2008: С. М. Толстая, *Пространство слова (лексическая семантика в общеславянской перспективе)*, Москва: Индрик.

78. Улман 1957: Stephen Ullmann, *The Principles of Semantics*, Oxford: Basil Blackwell & Mott.

79. Успенски 1996: Б. А. Успенский, *Избранные труды, Том II, Язык и культура*, Москва: Языки русской культуры.

80. Финк 2000: Željka Fink„Tipovi frazema-fonetske rije

81. i",*Rije*

82. *ki filološki dani*, Rijeka: Filozofski fakultet Sveu

83. ilišta u Rijeci, 93–98.

84. Финк-Арсовски 2002: Željka Fink-Arsovski, *Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra*, Zagreb: FF press.

85. *Фразеологија. Теорија, анализа и примена* 2001: *Phraseology. Theory, Analysis and Applications* (ed. by A.P. Cowie) 2001, Oxford: Oxford University Press.

86. *Фразеологија и паремиологија: Лингвокултуролошка компетенција и фразеолошка мотивација* 2011: *Phraseologie und Parömiologie: Linguo-Cultural Competence and Phraseological Motivation* (ed. by A. Pamies, Д. О. Добровольский / D. O. Dobrovol'skij), Baltmannsweiler: Schneider Verlag

Hohengehren GmbH.

87. Хлебец 1994: Борис Хлебец, „Проблеми полисемије”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 22/2, 33–36.

88. Чајкановић 1994: Веселин Чајкановић, *Сабрана дела из српске религије и митологије I–V*, Београд: Српска књижевна задруга / БИГЗ / Просвета / Партенон.

89. Чермак 2007: František Čermák„Idioms and morphology”,у: *Phraseologie: ein internationales Handbuch der zeitgenössischen Forschung*,1. Halbband, Berlin / New York: Walter de Gruyter, 20–27.

90. Џекендоф 1983: Ray Jackendoff, *Semantics and Cognition*, Cambridge, MA: MIT Press.

91. Џекендоф 2007: Ray Jackendoff, *Language, Consciousness, Culture: Essays on Mental Structure (Jean Nicod Lectures)*, Cambridge, MA: MIT Press.

92. Џекендоф 2012: Ray Jackendoff, *A User's Guide to Thought and Meaning*, Oxford: Oxford University Press.

93. Шипка 1998: Данко Шипка, *Основи лексикологије и сродних дисциплина*, Нови Сад: Матица српска.

4. Циљеви истраживања

Циљеви

Циљ истраживања јесте структурно-семантичка анализа одабраних фразеологизама и реконструкција мотивационе базе тамо где то грађа дозвољава. Где је упутно, даје се и когнитивнолингвистичка анализа фразема. Како одабрани фразеологизми нису, колико је нама познато, у целости анализирани на јужнословенском терену, нада је да ће ово истраживање дати скроман допринос јужнословенској, а посебно српској фразеологији. Како се грађи приступа из укрштених временских равни, савремене и историјске, тзв. панхронијска перспектива из које се грађа проматра требало би да укаже на предности оваквог приступа, поготову на плану фразеолошке и лексичке семантике.

Хипотезе

Претпоставља се да је већи број фразема са овом компонентом заједнички целом јужнословенском терену и да зато можемо говорити о њиховој релативној старини. Наиме, како је придев *жив* незаобилазни члан основног лексичког фонда и говори о суштински најбитнијој квалификацији из визуре људског мишљења, чини се да су фраземи са овом компонентом неиспустиви део фразеолошког фонда српског и осталих јужнословенских језика. С обзиром на универзалност когнитивних механизама људског мишљења, са једне стране, и на наслеђен словенски културолошки образац, са друге, очекује се заједничко језгро јужнословенског фразеолошког фонда са компонентом *жив*. Последично, на плану језика, очекујемо да рашчитавање фразеолошке слике Јужних Словена укаже на оно наивно, митско и архетипско, као призму кроз коју се когнитивни механизми преламају. На тај начин добијен, језички је материјал неисцрпан за различите нивое анализе – етнолошки, културолошки, језички.

5. Очекивани резултати

Конкретан језички корпус требало би да потврди законитости семантичких померања у самом процесу фразеологизације, метафоре и метонимије у првом плану. Осим тога, очекује се да, због специфичне семантике, придев врло често у процес фразеологизације ступа са доминантном значењском компонентом: + *потпуно присуство особине*, које даље семантички транспонира са остатком мотивационе базе. Такође, на структурном плану очекује се фразеолошку разноврсност, али даје се предност синтагматским уланчавањима, сходно морфолошкој природи придева.

На самом крају, потврђене хипотезе и очекивани резултати требало би да поставе фразеолошки инвентар са компонентом *жив* на заслужено важно место у фразеолошкој слици света српског и осталих јужнословенских језика, и тиме отворе врата наредном природном кораку у фразеолошкој анализи – фразеологизмима са компонентом *мртав*.

6. План рада

Општи план рада подразумева три велика поглавља: уводни део, централни део и закључна разматрања. Сам уводни део ће садржати најмање три већа поглавља. Прво ће се дати историјат питања у вези са предметом истраживања. Затим ће се описати различити методолошки приступи грађи и теоријски оквири. Са тим у вези, посебан део посветиће се статусу фразема и његовој дефиницији у овом раду. Централни део чиниће већи број независних поглавља, а прво ће чинити историјска и семантичка анализа придева *жив*. Свако наредно поглавље чиниће анализа одговарајућег фразема, са могућношћу додатног проширења и анализе фразеолошких варијаната, синонима, или сродних фразема, овисно о природи анализираног фразеологизма. На самом крају, коментарисаће се постављене хипотезе и резултати анализе, као и могућности за даља истраживања. Посебна ће се пажња придати коришћеним теоријским оквирима и методологији, и осветлиће се предности и мане оваквог приступа изучавању фразема.

7. Методе истраживања

Ексцерпираној грађи приступа се из различитих углова.

Пре свега, традиционалном методологијом структурно-семантичког моделирања описују се фраземи, и ако грађа даје услова за то, реконструише се мотивациона база која у процес фразеологизације улази. Са тим у вези, консултује се расположива етнолошка и фолклорна грађа, те одабране области из психологије, мита и филозофије језика. Приступ раду је, условљен природом грађе и историјским приступом, интердисциплинаран. Након реконструкције нефразеолошке базе, приступа се структурно-семантичкој анализи.

Такође, даје се и анализа фразема из когнитивнолингвистичког угла, подстакнута чињеницом да се фразеологизми у савременој литератури често третирају немотивисаним језичким јединицама. Овакав приступ ће ићи у прилог, како се надамо, оној језичкој струји која тврди да фразеологизми јесу мотивисани, и то и на савременој и историјској равни. Поред тога, чини се да овакав укрштени семантички приступ може дати плодне резултате фразеолошкој анализи, као уосталом, и сваки други приступ који подразумева сагледавање природе ствари која се анализира из различитих углова.

Како грађа представља фразеолошки дијапазон у простору и времену, нужно јој се приступа и из историјског, упоредног и етимолошког угла. Даје се етимологија придевске компоненте и анализира се семантика придева кроз време, све у циљу што бољег сагледавања значењске компоненте придева што у процес фразеологизације улази. Остале се компоненте фразеолошке базе, тамо где то грађа

захтева, на исти начин анализирају.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидат Катарина Беговић подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области историје српског језика и осталих јужнословенских језика и савремене и историјске фразеологије и семантике.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Александар Милановић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Катарине Беговић и предложене теме докторске дисертације „Фразеологизми са компонентом *жив* на српском и јужнословенском језичком простору: дијахронијски и синхронијски аспект”, а да се за ментора именује др Александар Милановић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.

4.

5.